

משימה 3.2 – אנחנו מכירים את החוקים ושומרים עליהם

3.2.1 – חלק א – באיזו דרך צריך ללכת למתנ"ס?

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
סימנו את שני המקומות – 2 נק' סימנו מקום אחד – 1 נק' טעו, לא סימנו – 0 נק'			סימון נכון של הבית של רינת והמתנ"ס.	התמצאות במרחב המפה: זיהוי המקומות המוזכרים על בסיס התמצאות במפה ומקרא המפה.	קלה	א1
סימנו נכון – 2 נק' טעו, לא סימנו – 0 נק'			מציאת המסלול שאימא של רינת הציעה לה ללכת בו (הדרך המסומנת בחיצים).	התמצאות במרחב המפה: מציאת מסלול על פי מקרא מפה.	קלה	ב1
התייחסו למשמעות הבטיחות – 2 נק' כתבו רק מדרכה – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"בגלל שהוא יותר בטוח כי יש לו מדרכה ללכת יותר מהכביש, ויש לו הרבה מעברי חצייה". 1 נק' : "הדרך הארוכה יותר היא בטיחותית יותר מהדרך הקצרה כי עדיף לאחר לשיעור מאשר לסכן חיים".	הנימוק למסלול שהציעה אימא מתייחס לבטיחות בדרכים ולמעברי החצייה.	העלאת נימוק התומך בבחירת מסלול זה, על בסיס ידע קודם שנלמד.	בינונית	ג1
סימנו נכון – 2 נק' טעו, לא סימנו – 0 נק'			מציאת המסלול שבו חזרה רינת (הדרך המסומנת בקווים מקווקווים).	התמצאות במרחב המפה: מציאת מסלול על פי מקרא מפה.	בינונית	א2
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"כי שם גרה דודתה של רינת".	"קצר ולא בטיחותי".	רינת בחרה במסלול זה כי רצתה להגיע מהר מהמתנ"ס והעדיפה מסלול קצר יותר.	הנמקה ומתן הסבר סיבתי על בסיס ראייה מרחבית ואומדן המרחק.	בינונית	ב2
כתבו נכון את היתרונות ואת החסרונות במסלול שהציעה אימא – 2 נק' כתבו רק יתרונות או רק חסרונות – 1 נק' טעו לא ענו – 0 נק'	יתרונות : "דרך מוגנת עם אנשים טובים". חסרונות : "היא בלי ההורים שלה והיא תשכח את הדרך".	המסלול שאימא הציעה : יתרונות : היתרון במסלול הוא שרינת עוברת דרך המדרכה ומעבר חציה ופחות על הכביש"; "יש מעברי חצייה, דרך בטוחה, יש מדרכה". חסרונות : "ארוכה, עיקוף, מעייפת".	המסלול שאימא הציעה : יתרונות : - בטוח יותר. חסרונות : - ארוך יותר.	הגדרת היתרונות והחסרונות במסלול שהציעה אימא.	לא נוסה במבנה זה	א3
כתבו נכון את היתרונות ואת החסרונות במסלול שבו חזרה רינת – 2 נק' כתבו רק יתרונות או רק חסרונות – 1 נק' טעו לא ענו – 0 נק'	יתרונות : "שם גרה הדודה".	המסלול שבו חזרה רינת : יתרונות : "דרך מהירה לא מעייפת, מעברים קלים"; "המסלול היה קצר". חסרונות : " אין מעברי חצייה, לא בטוחה, אפשר להידרס"; "מסלול לא בטיחותי".	המסלול שבו חזרה רינת : יתרונות : קצר יותר. חסרונות : לא בטוח.	הגדרת היתרונות והחסרונות במסלול שבחרה רינת.	לא נוסה במבנה זה	ב3

3.2.1 – חלק א – באיזו דרך צריך ללכת למתנ"ס? (המשך)

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
כתבו שני דברים – 2 נק' כתבו דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"צריך לציית ולהסתכל שמאלה וימינה אחורה וקדימה, לעבור אך ורק ברמזור ירוק, ללכת רק על המדרכה ולחצות רק במעברי חצייה"; "לחצות מעבר חצייה בקו ישר ולא באלכסון"; "להסתכל ימינה ושמאלה, ללכת על המדרכה ולעבור במעבר חצייה".	החוקים, הכללים וההתנהגויות שיש לציית להם : לחצות כביש במקום בטוח, תוך שמירה על חוקי התעבורה וכללי הזהירות בדרכים: מעבר חצייה, התבוננות לצדדים, ציות לתמרורים. הליכה על המדרכה.	תיאור של חוקים וכללי בטיחות בדרכים, והתנהגויות בהקשר לאירוע הנדון.	קלה	4א
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה כוללנית ללא התייחסות ל"חיים" (ביטחון, עונש) – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"כדי לא להיפצע בכביש ובתאונות"; "כי אפשר למות אם לא נציית".	חשוב לשמור על החוקים והכללים כדי למנוע אובדן חיים; שמירת החוקים והכללים - שומרת על החיים (הזכות לחיים ולביטחון הגוף).	מתן הסבר המעיד על הבנת המשמעות של חוקים וכללים, והחשיבות בציות להם.	בינונית	4ב
התייחסו להולכי הרגל ולנהגים (גם במרומז) – 2 נק' התייחסו רק לאחד הצדדים – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"בשביל הנהגים שישומו לב שיתנו לאנשים לעבור וגם מעבר החצייה הוא בשביל הולכי רגל"; "כדי לשמור על החיים של אלה שעוברים בכביש. אם מכונית עוברת ואתה עובר במעבר חצייה המכונית עוצרת"; "מעברי חצייה קיימים כדי שאנו הולכי הרגל נוכל לעבור בבטיחות, כי אם הנהג רואה איש על מעבר חצייה הוא מאט".	מעברי החצייה נועדו להסדרת תנועתם של הולכי הרגל המעוניינים לחצות כביש, אבל הם גם סימן/תמרור לנהגים - לתת זכות קדימה להולכי הרגל ולאפשר להם לחצות את הכביש בבטחה.	מתן הסבר סיבתי לקיומם של מעברי חצייה.	בינונית	5

3.2.2 – חלק ב – מי מציית לחוקי התנועה, ומי לא?

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
תיאור מלא של האיור – 2 נק' תיאור חלקי של האיור – 1 נק' לא התייחסו למרכיב בטיחותי כלשהו, כתבו משפט סתמי, טעו, לא ענו – 0 נק'		"ילדים רצים ומשחקים בכביש בזמן שמכוניות נוסעות"; "ילדים משחקים בכביש בכדור"; "ילדים משחקים ורצים בכביש והנהגים מרוגזים מאוד".	ילדים משחקים בכדור באמצע הכביש (בזמן שמכוניות נוסעות).	תיאור האיור (א) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה והמקום בזיקה למרכיבי בטיחות.	קלה	א1
תיאור מלא של האיור – 2 נק' תיאור חלקי של האיור – 1 נק' לא התייחסו למרכיב בטיחותי כלשהו, כתבו משפט סתמי, טעו, לא ענו – 0 נק'	"אנשים עוברים כביש".	"אנשים עוברים בכביש והילדים של משמרות זה"ב שומרים שהמכוניות לא יעברו"; "ילדי זה"ב עוצרים את המכונית ואז הולכי רגל הולכים בלי לחשוש".	ילדים בתפקיד משמרות בטיחות, ליד מעבר חצייה, עוצרים את התנועה ומאפשרים להולכי רגל לחצות את הכביש בבטחה.	תיאור האיור (ב) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה והמקום בזיקה למרכיבי בטיחות.	בינונית	ב1
תיאור מלא של האיור – 2 נק' תיאור חלקי של האיור – 1 נק' לא התייחסו למרכיב בטיחותי כלשהו, כתבו משפט סתמי, טעו, לא ענו – 0 נק'	"ילדים נוסעים באופניים על הכביש"; ילדים נוסעים על אופניים".	"שני ילדים רוכבים על אופניים בשטח בטוח והם עם קסדות".	שני ילדים, חבושי קסדות, רוכבים על אופניים בשביל מיוחד המיועד לכך (על פי התמרוך).	תיאור התצלום (ג) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה והמקום בזיקה למרכיבי בטיחות.	קשה	ג1
תיאור מתאים לתצלום – 2 נק' תיאור חלקי של התצלום או ציון פריטים בלבד – 1 נק' לא התייחסו כלל לבטיחות בדרכים, טעו, לא ענו – 0 נק'	"נשים רוכבות על רולר בליידס".	"שלוש נערות נוסעות ברולר באמצע הכביש"; "ננות רוכבות על סקטים בכביש בלי מגנים ובלי קסדה".	שלוש נערות רוכבות על גלגליות (רולר בליידס) במרכז הכביש ללא קסדות על ראשן.	תיאור התצלום (ד) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה והמקום בזיקה למרכיבי בטיחות.	בינונית	ד1
תיאור מתאים לתצלום – 2 נק' תיאור חלקי של התצלום או ציון פריטים בלבד – 1 נק' לא התייחסו כלל לבטיחות בדרכים, טעו, לא ענו – 0 נק'	"אב וילד על אופניים".	"בתצלום רואים 2 ילדים על אופניים. אחד ללא קסדה"; "ילד יושב על הברזל (של האופניים) והם נוסעים בכביש"; "איש מרכיב ילד על אופניים בלי מגנים וקסדה".	מבוגר מרכיב על אופניו ילד, מלפנים. שניהם ללא קסדות על ראשיהם (הילד הקטן חובש כובע לראשו).	תיאור התצלום (ה) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה ודרך התנהגות בזיקה למרכיבי בטיחות.	קשה	ה1
תיאור מתאים לתצלום – 2 נק' תיאור חלקי של התצלום או ציון פריטים בלבד – 1 נק' לא התייחסו כלל לבטיחות בדרכים, טעו, לא ענו – 0 נק'	"משפחה נוהגת"; "משפחה נוסעת באוטו"; "משפחה שנוסעים במכונית בכביש".	"אנשים נוסעים באוטו חגורים"; "מכונית, ילדים חגורים וגם אבא ואימא".	קבוצת אנשים או משפחה נוסעת ברכב וכולם חגורים בחגורות בטיחות.	תיאור האיור (ו) על בסיס התבוננות ופרשנות (מדרש תמונה). ציון הפעולה ודרך התנהגות בזיקה למרכיבי בטיחות.	בינונית	ו1

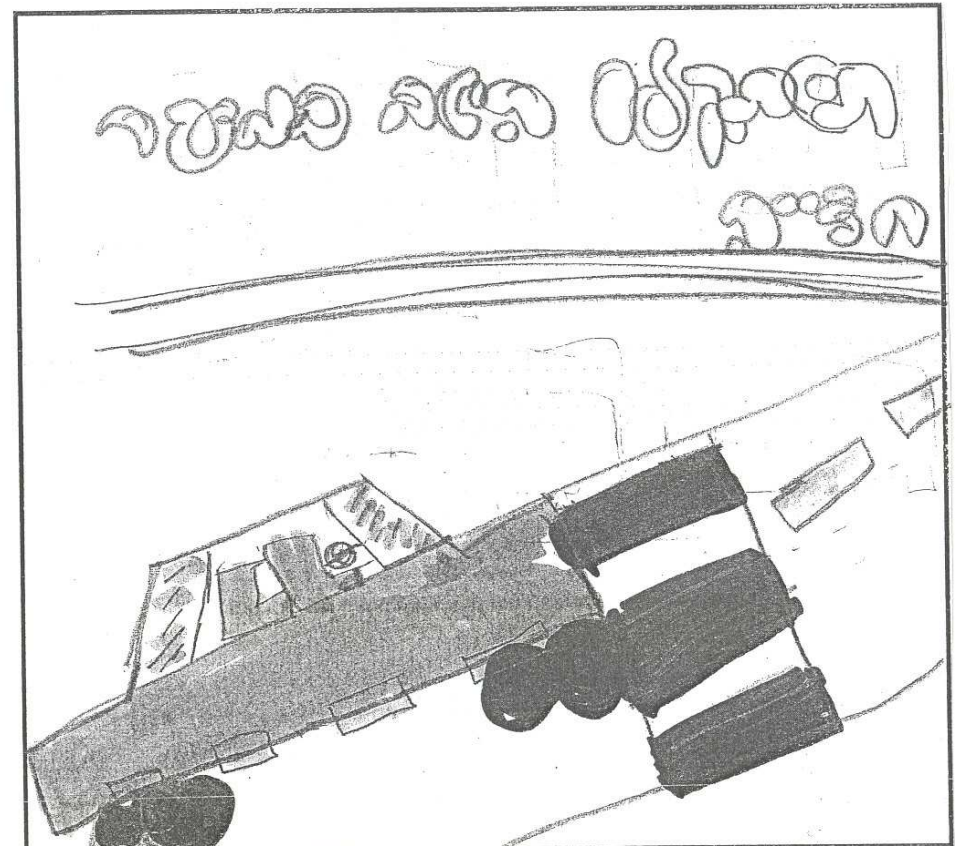
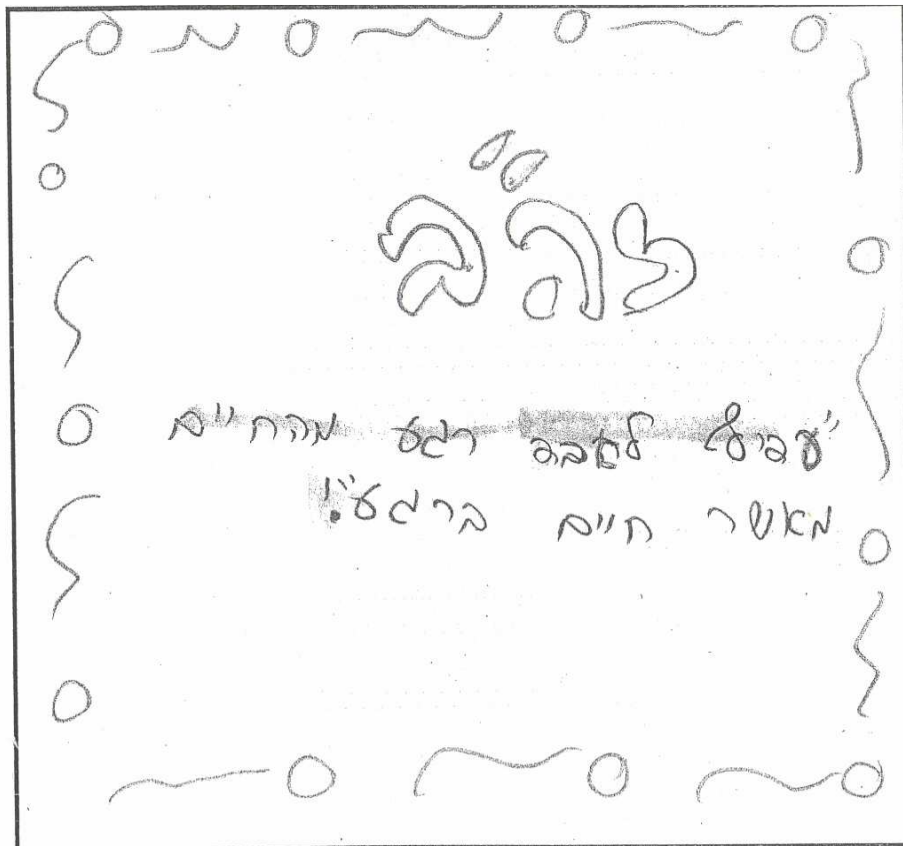
3.2.2 – חלק ב – מי מציית לחוקי התנועה, ומי לא? (המשך)

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מ'שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
כתבו נכון את מספר האיור/התצלום ונסחו נכון את החוק/הכלל – 2 נק' כתבו רק את מספר האיור/התצלום או כתבו את החוק/הכלל באופן חלקי – 1 נק' חזרו על התיאור, טעו, לא ענו – 0 נק' סה"כ 6 נק'	"אוטו נוסע בכביש ולא במדרכה".	ב – "עוברים ברשות משמרות הזהב". ג – "נוסעים באופניים במקום מותר"; "רוכבים על אופניים בשטח מוגדר עם קסדות". ו – "יש לחגור חגורות".	איורים/תצלומים ב', ג' ו-ו' ניסוח החוקים/הכללים: ב' – יש לציית למשמרות בטיחות בדרכים (זה"ב); יש לחצות כביש במעבר חצייה. ג' – יש לחבוש קסדה בשעת רכיבה על אופניים; יש לרכב באזור המיועד לכך. ו' – חובה לחגור חגורות בטיחות בזמן נסיעה ברכב.	זיהוי איור/תצלום שבו מצייתים לחוק או לכלל ורישום מספרו. זיהוי וניסוח חוקי/כללי תעבורה בהתאם למקרים שבאיורים/תצלומים.	בינונית ממוצע שלושת האיורים	2
כתבו נכון את מספר האיור/התצלום ונסחו נכון את החוק/הכלל – 2 נק' כתבו רק את מספר האיור/התצלום או כתבו את החוק/הכלל באופן חלקי – 1 נק' חזרו על התיאור, טעו, לא ענו – 0 נק' סה"כ 6 נק'		א – "הילדים לא מצייתים לכלל שאסור לשחק בכביש"; "לשחק רק בגני משחקים לא לשחק בכביש". ד – "לנסוע בגלגליות רק במדרכה"; "לא מצייתים לחוק שאסור לטייל על רולר בכביש". ה – "לא מצייתים לכלל שצריך לחבוש קסדה".	איורים/תצלומים א', ד' ו-ה' ניסוח החוקים/הכללים: א' – אסור לשחק בכביש; ד' – אין לרכב על גלגליות בכביש; ה' – יש לחבוש קסדה בשעת רכיבה על אופניים, אין להרכיב ילד קטן מלפנים ללא מתקן מיוחד.	זיהוי איור/תצלום שבו לא מצייתים לחוק או לכלל ורישום מספרו. זיהוי וניסוח חוקי/כללי תעבורה בהתאם למקרים שבאיורים/תצלומים.	בינונית ממוצע שלושת האיורים	3
ענו נכון על שני חלקי השאלה (התייחסו לחובת הציות לחוק ולתוצאה הנגזרת מאי הציות) – 2 נק' ענו תשובה חלקית (מבלי לציין את חובת הציות) או התייחסות אישית – 1 נק' טעו, כתבו תגובה קיצונית, לא ענו – 0 נק'		הצורך בחוקים: "המכוניות יוכלו לנסוע והאנשים יוכלו לחיות"; "כדי לא להיפצע בכביש וכדי שיהיה סדר בכביש"; "כדי לשמור על עצמם ועל אחרים"; "כדי שישמרו עלינו כי אם לא יהיו חוקים אז כל בן אדם היה עושה מה שבא לו". אכיפה: "כדי שהאנשים יבינו שחייבים לקיים את החוקים ושיהיה בטוח בכביש"; "כדי ללמד אותם לקח והם לא יחזרו על המעשה הזה"; "בלי אכיפה הלך העולם".	המדינה מחוקקת חוקי תנועה כדי ליצור סדר בכביש ולשמור על החיים – הזכות לחיים ולביטחון (לשלמות הגוף); החוק מגן על הפרטים וגם על החברה כולה. מקפידים לאכוף את החוקים כי: לחוק חובה לציית; בחיי היום יום לא כולם מצייתים לחוקים ולכן קיים מנגנון אכיפה; האכיפה מיועדת לאלץ את האנשים לשמור על החוקים; האכיפה משפיעה על שינוי נורמות התנהגות.	הכללה – הבנת המשמעות של הצורך בחוקי תעבורה וכללי בטיחות ליחיד ולחברה והצורך באכיפת החוקים.	לא נוסה במבנה זה	4
כתבו שתי הצעות נכונות – 2 נק' כתבו הצעה אחת או שתי הצעות על פי אותו רעיון – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"לנסוע על המדרכה, לעבור במעבר חצייה"; "שהמדינה תייפה את הכביש המהיר וכולם יסעו טוב יותר".	"לתת פרוסום ולהקשיב לחוק"; "לעשות רובוט וכולם יתאספו ויראו מה קורה לכן אדם שנדרס"; "מי שלא יקיים את החוקים ישב בבית כלא".	אפשר לגרום לאנשים ולילדים לציית לחוקים באמצעות: תרגול חוקי בטיחות, השתתפות במשמרות בטיחות, הענשה, אזהרה, הדגשת חשיבות החוקים, הצבת שלטים, פרוסום בתקשורת.	העלאת הצעות שבאמצעותן ניתן להשפיע על אנשים לציית לחוקי הבטיחות בדרכים.	בינונית	5א

3.2.2 – חלק ב – מי מציית לחוקי התנועה, ומי לא? (המשך)

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
כרזה מעוצבת, חד משמעית (תוכן – 1 נק'), משכנעת ומושכת תשומת לב (1 נק') – 2 נק' חלקי (עיצוב/תוכן) – 1 נק' לא הציעו כרזה – 0 נק'		"לא לרוץ בכביש כי זה מקום רגיש"; "צייתו לחוקים וחזרו בשלום"; "צייתו לחוקים ולא יקרו אסונות".	איור סימבולי או כרזה המביע את המסר בצורה מעוצבת ומשכנעת, שונה מהאיורים שהיו במבחן.	מתן ביטוי יצירתי לרעיון של הצורך בציות לחוקי התנועה.	בינונית	5ב

דוגמאות של כרזות הילדים:

3.2.3 – חלק ג – איך חוצים כביש בטוחה ?

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"ההורים, ותפקידם היה לשמור שיצייתו לחוקים"; "הורים אחדים, ותפקידם היה לעזור למורה בחציית הכביש".	ההורים ליוו את התלמידים ותפקידם היה לסייע למורה, לשמור על הילדים ולהגן עליהם.	איתור פרטים בטקסט וקישור לתפקיד ההורים בהסתמך על התנסות.	קלה	1
ענו נכון לגבי שלוש קבוצות – 2 נק' ענו לגבי שתי קבוצות או פחות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"הם התנהגו לא יפה כי הם לא צייתו לכלל להסתכל לכל הצדדים ואז לעבור"; "הקבוצות השונות התנהגו בסדר בחציית הכביש".	"קבוצה ראשונה עברה באור ירוק, השנייה היה אור אדום והם חיכו, אבל רק 3 ילדים רצו לכביש".	קבוצה אחת עברה עם המורה כשהרמזור הירוק סימן לעבור ; קבוצה שנייה נשארה לעמוד על המדרכה עם ההורים ; שלושה ילדים חצו באור אדום, כשהרמזור סימן לעצור.	איתור פרטים בטקסט.	הנוסח השתנה	2
התייחסו לקבוצות שבשאלה 1 והגדירו נכון – 2 נק' התייחסו לקבוצה אחת – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"תלמידים מכיתה ג'1 צייתו לחוקים ולכללי הבטיחות".	קבוצה ראשונה, קבוצה שנייה אבל 3 ילדים לא צייתו".	הקבוצה הראשונה והשנייה שמרו על החוקים : הקבוצה שחצתה באור ירוק והקבוצה שנשארה לעמוד על המדרכה.	זיהוי פרטים מהטקסט ופירושים על בסיס ידע נלמד בהקשר לחוקי בטיחות בדרכים (תעבורה).	קשה	3
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"הקבוצה שחצתה את הכביש לא צייתה לכללים"; "החצי שנשאר במעבר חצייה".	"שלושה ילדים לא צייתו לחוקים".	שלושת הילדים שחצו באור אדום לא שמרו על החוק.	זיהוי פרטים מהטקסט ופירושים על בסיס ידע נלמד בהקשר לחוקי בטיחות בדרכים (תעבורה).	קשה	4א
ענו נכון בהתייחס למעבר חצייה – 2 נק' כתבו רק לגבי הריצה לכביש – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"במעבר חצייה כולם יעברו" (שגוי בהקשר זה)	"שבאור אדום עוצרים"; "אין לעבור באור אדום". 1 נק' : "אסור לרוץ בכביש".	הקבוצה לא צייתה לחוקים אלה : אסור לחצות כביש באור אדום ; באור אדום יש להישאר לעמוד על המדרכה ואין לרוץ לכביש.	קישור התנהגות הקבוצה לחוקי תעבורה או לכללי בטיחות שנלמדו.	בינונית	4ב
מסכנים את עצמם + מישהו נוסף – 2 נק' מסכנים את עצמם בלבד או רק מישהו אחר – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"סיכנו את חייהם וחיי האנשים שיכלו לנסוע שם"; "סיכנו את עצמם ואת ההורים".	התלמידים סיכנו את עצמם, את הנהגים, את המורים, את ההורים.	השלכות האירוע על כלל המעורבים על בסיס ידע קודם שנלמד בכיתה.	קשה	4ג

3.2.3 – חלק ג – איך חוצים כביש בבטחה? (המשך)

ציינון	דוגמאות מתשובות התלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
<p>ענו נכון תוך הדגמה של מעשה או סכנה ממשית – 2 נק'</p> <p>ענו נכון באמירה כללית – 1 נק'</p> <p>טעו, לא ענו – 0 נק'</p>		<p>"לומר להם שאסור לרוץ בכביש, אפילו אם זה אור ירוק תמיד חייב ללכת כי אם תרוץ אתה עלול ליפול ואז לדרוס אותך. אסור אף פעם לעבור באור אדום".</p> <p>"לדוגמה: ילד מנסה לעבור באור אדום איש אומר לו חכה אומרים שאין לעבור באור אדום, הילד הקטן הבין וחיכה עד שהאור הפך לירוק".</p>	<p>הזכות לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד של כל אדם, לפיכך חשוב שיש חוקי בטיחות בדרכים ושכולנו נציית להם כדי לא לסכן את חיינו ואת חיי האחרים.</p>	<p>מתן ביטוי להפנמת התנהגות בטוחה בדרכים באמצעות הסברה לאחרים (שמירת חוקים ומימוש זכויות).</p>	בינונית	5